

INTERJÚ

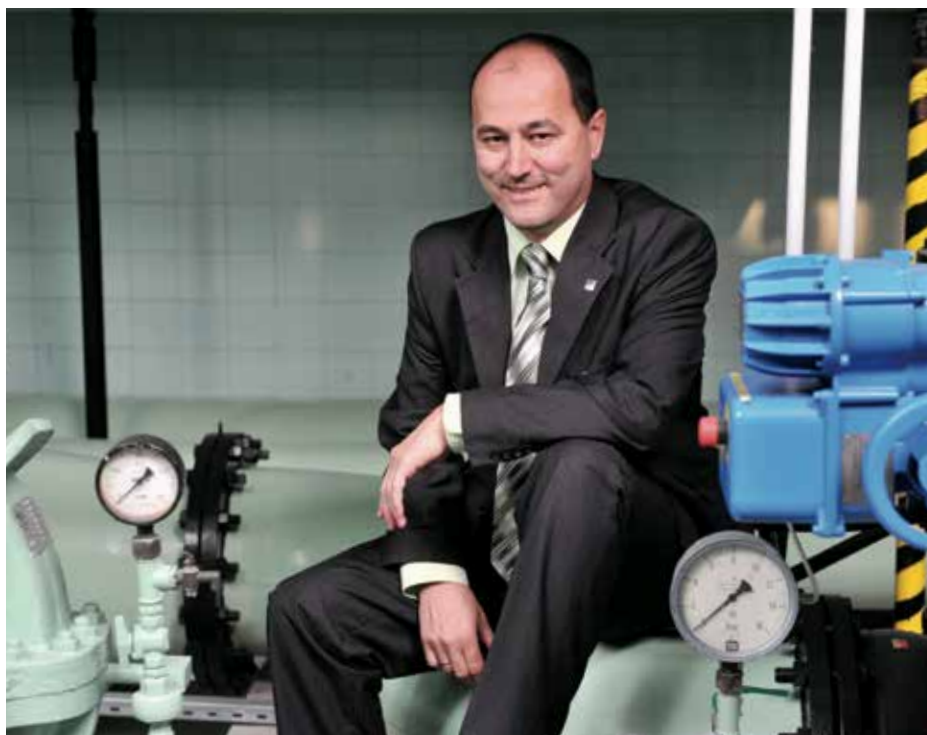
KURDI VIKTORRAL

A Víziközmű Konferencia után találkoztunk Kurdi Viktorral, a MaVíz elnökével. Beszélgetésünk apropója a választások után az ágazat lehetőségeinek értékelése, a jövőbeni tervek bemutatása.

Márialigeti Bence: Most lett vége a Víziközmű Konferenciának. Először is gratulálók a magas részvételhez és ahhoz is, hogy alapvetően pozitív hangvételű üzeneteket hallhattunk. A talán már megszokott magyar mentalitáson sikerült túllépni, és nem a siránkozás állt a középpontban, hanem a reális helyzetet felvázolva konkrét javaslatok hangzottak el, és a további munka mellett tett hitet az ágazat. A szekció-előadások pedig mintha erre reagáltak volna: a szolgáltatóknál folyó sikeres szakmai munkáról tettek tanúbizonyságot.

Kurdi Viktor: Az idei egri konferencia kiváló példája volt annak, hogy a nagy nyilvánosság elé tudunk lépni nemcsak a problémák láttatásával, hanem azok egy részére konszenzusos szakmai javaslatot is tudunk adni. Úgy vélem, hogy ezek a javaslatok továbbgondolásra érdemesek, és ha megtaláljuk a minisztériumban azt a partnert, akivel ezekről egyeztetni tudunk – ami iránt egyébként jó reménységgel vagyunk –, akkor az ágazat egyes feladataira, kihívásaira hosszú távú megoldást lehet találni. A pozitív államtitkári köszöntő kiváló hangulati pályára állította a rendezvényt, ami a szekcióülések folyamán is visszaköszönt. A szekcióülésekben az innovatív megoldások, a különböző bevált módszerek ismertetésére is sor került. Ebből tudnak az egyes tagszervezetek profitálni, hiszen ezek a lehetőségek további hatékonyságnövelést, további megtakarítást, további fejlődést hozhatnak. Mindez nem azt jelenti, hogy ezzel lehetne az ágazat sorsát hosszú távon fenntartani, viszont azt mindenképp jelzi, hogy megvan még az a belső motiváció, elkötelezettség és szaktudás, mellyel a mai rövid távú kihívásoknak meg akar és meg is tud felelni az ágazat.

Az elején azt mondtad, hogy sikerült az ágazatban egységes álláspontot képviselni, egységes javaslatokat kialakítani. Tekinthető ez az elmúlt évek eredményének?

Amikor 2013-ban ránk köszöntött ez a krízishelyzet, akkor nagyon sokféleképpen gondolkodtunk a megoldási lehetőségekről. Ezek az elképzelések néha egymás érdekeivel is ütköztek, így a belőlük fakadó próbálkozások sorra kudarcot vallottak.

Úgy gondolom, hogy 5 év alatt eljutottunk oda, hogy kialakultak a konszenzuson alapuló megoldási lehetőségek, mint pl. a közműadó kivezetése vagy a rekonstrukciós alap létrehozása vagy éppen további források bevonási lehetősége az áfacsökkentésén keresztül. Ezek azok a közös alapok, amelyek egy minisztériummal szemben megfelelő tárgyalási alapot biztosíthatnak, mert van mögöttük szakmai konszenzus.

Akkor elmondható az is, hogy az ágazat az új víziközmű-törvény adta foci pályán egy egységes játékot képvisel?

Szeretném azt mondani, hogy egységes játékot képviselünk, de természetesen ahol több szereplő van – jelen esetben 38 MaVíz-tagvállalatról és számos ágazati szereplőről beszélünk –, ott azért óvatosan bánnék ezzel a kijelentéssel, de jó, hogy vannak dolgok, melyekben egyetértünk.

A konferenciára szóló meghívóban az volt az egyik bevezető mondatod, hogy „zivataros évek vannak mögöttünk, és nem látszik, hogy a következők könnyebbeknek ígérkeznek... Mi mégis haladunk tovább!” Ez a következő időszak mottója vagy stratégiája is akar lenni?

Alapvetően optimista emberként azt gondolom, hogy előre kell tekintenünk, és azokból a viharokból, melyeket átéltünk és túléltünk, erőt kell merítenünk a jövő kihívásaihoz. Az új kormány megalakulásával új helyzet alakult ki, mert új szereplők léptek elő, és részben új tárgyalópartnereink vannak. Emellett egyre inkább nő az az adatbázis, mely a Magyar Energetikai és Közmű-Szabályozási Hivatalban rendelkezésre áll az ágazat mutatószámairól. Azt gondolom, hogy ezekből az adatokból is hitelesen látszik, hogy az ágazatban forráshiány van, és jelentős forrásbevonásra van szükség. Bemondásra nyilván nem kap az ágazat új forrásokat, és az álmódosítás sem terem gyümölcsöt. Abban viszont bízom és hiszek, hogy ha kicsit fárasztó munkával is, de kitartással, a trendek és folyamatok hiteles bemutatásán keresztül megtaláljuk azt a közös megoldást, mely a kormányzat számára is elfogadható, és az ágazat boldogulását is elősegíti.

A vízvilág napi megemlékezésen Kőrösi Csaba, a Köztársasági Elnöki Hivatal környezeti fenntarthatósági igazgatója azt mondta, tolmácsolva a köztársasági elnök úr üzenetét, hogy a víziközmű-ágazat megújulásához, a változásokhoz külső hatás, ugyanakkor ambíció és önszerveződés is kell magának az ágazatnak a részéről. Az utóbbi kettő megvan, de az első sem késik már – üzenté a köztársasági elnök. A konferencián láthattuk, hogy az utóbbi kettő valóban megvan, hogy látod, az elsővel mi a helyzet?

A külső hatások a szemünk előtt zajlanak, ezért is kezdtük el egy olyan esettanulmány-gyűjtemény összeállítását, mely a hazai víziközmű-struktúrában bekövetkezett nagy üzemzavarokat, úgynevezett haváriahelyzeteket dolgozza fel fényképekkel és esetleírásokkal. Ez azért is fontos, mert ezek az események az infrastruktúra állapotáról adnak tájékoztatást, jól mutatják a tendenciákat. Más kérdés, hogy ezen üzemzavaroknak ritkán van országos szintű hírértékük, mert a szolgáltatás jellegéből adódóan sok esetben csak helyi vagy kisebb régiót érintő problémákról van szó. De ettől függetlenül a statisztikai adatok jól mutatják, hogy nő az ilyen események gyakorisága. De nemcsak a gyakorisága, hanem a nagyságrendje is növekszik. Ez bizony külső hatásként nyomást gyakorol nemcsak a szolgáltatókra, de a döntéshozókra és a törvényalkotókra egyaránt. Elsősorban azért, mert alpinfrastruktúráról, közszolgáltatásról van szó. További külső hatás alatt érthetjük, hogy a rekonstrukciókat illetően nagyobb sebességfokozatba kell kapcsolni, mert nagy a ledolgozandó lemaradás. Úgy számolunk, hogy a következő 15-20 évben 1500-3000 milliárd fo-

rint rekonstrukciós forrásra lesz szükség. Én ezt is olyan külső hatásként definiálom, ami lépésre készítheti az együttműködő feleket.

Amikor ezt az üzenetet hallottam, óhatatlanul arra gondoltam, hogy a kormányzat fejében, köztársasági elnök úr fejében már van valamilyen elképzelés a „hogyan tovább”-ról.

Véleményem szerint a köztársasági elnöknek a „hogyan tovább”-ot illetően olyan gondolatai vannak, melyek a vízkészletek védelméről, a vízszolgáltatáshoz való hozzáférésről, az üzemeltetés biztonságáról szólnak regionális, országos vagy éppen globális szinten. A bennünket, szakembereket foglalkoztató problémák elsősorban nem ezek, hanem a munkaerőhiányból és a rekonstrukció hiányából adódó hétköznapi küzdelmek és feladatok. Nagyon érdekes megfigyelni azt is, hogy míg az előző évben elsősorban a rekonstrukcióhiány miatt volt a vízműveseknek a legtöbb álmatlan éjszakájuk, mára eljutottunk oda, hogy a munkaerőhiány, vagyis a „nincs kivel végezni a szolgáltatást”, „nincs kivel végezni a hibaelhárítást” című problémakör ezt szépen megelőzte. Tehát a munkaerő-megtartó képességünk megroppanása és az előregedő infrastruktúra nagyon befelé fordítja a vízművesek figyelmét. Köztársasági elnök úr globálisan gondolkodik, ebből próbál lokális cselekvésre ösztönözni bennünket. A célok jók és helyesek, de ennek az ágazatnak először a munkaerőhiányból és rekonstrukciós problémákból adódó feladatokat kell megoldania.

Igen, ezt a munkaerőkérdést a bőrünkön is tapasztaljuk. Az előadásodból is jól kiderült, hogy mi változott az elmúlt öt évben, ha csak az átlagbéreket nézzük. Másik oldalon azt látjuk, hogy az egész ágazat számára ez a bérdifferencia nem egy óriási pénzeszköz, tehát azt gondolnánk, hogy ennek a pótlása akár lehetne egy olyan első adalék, amit az ágazat kaphat.

Mindenféleképp szükséges, és azonnali adaléknak látom ezt. Kiszámoltuk, hogy csak a 2010-es arányok visszaállítása egy azonnali, évi 7 Mrd Ft-os többletbérigényt jelent, ami véleményünk szerint elegendő ahhoz, hogy az elvándorlást megállítsa, de legalábbis jelentősen lassítsa. Ettől azonban még nem fognak sokkal többen vonzó életpályát látni a vízműves szakmákban. Ezért további tennivalóink és feladataink lesznek még ezen a területen, hogy a humán erőforrás megbecsülését jobban érvényre tudjuk juttatni. De mindezek mellett fontos az is, hogy a víziközmű-szolgáltatók működtetővagyona is lepusztult állapotban van. Az informatikai rendszerekben is pl. óriási

fejlődési lehetőség áll előttünk, amit sajnos nem tudunk kihasználni a pénzhiány miatt, és ezáltal nem tudunk olyan ütemben hatékonyra válni, ahogyan szeretnénk. Ott van azután a rengeteg hibaelhárító munkagép, meg laboratóriumi eszköz, melyek pótlására, fejlesztésére már régóta szintén nincsen forrás. Ennek is sajnos meglesz a bőjtje, ha nem történik változás. Én örömmel üdvözöltem, amikor a Magyar Fejlesztési Bank jelezte, hogy hitelkonstrukciót dolgoz ki számunkra, mert azt gondolom, hogy az állami támogatásnak is van helye és szerepe az ágazatban. Látható, hogy azonnali impulzus kell a munkaerő-megtartásra, a működtetővagyon felújítására és pótlására, valamint a közművagyon felújítására és pótlására is.

Említetted, hogy készül a Századvég tanulmánya, erről pár szót tudnál-e mondani?

Ahogy említettem az előbb az új kezdetet, szükséges, hogy az új szereplőkkel is megismertessük az ágazatban lévő aktuális helyzetet. Ezért jutottunk arra, hogy a már tapasztalattal rendelkező Századvég Gazdaságkutató Zrt.-t bízzuk meg azzal, hogy frissítse meg azt a tanulmányt, ami két évvel ezelőtt készült. Azt várjuk, hogy azoknak a változásoknak a hatásai, melyek 2013-tól az ágazatban megjelentek, még jobban láthatóvá válnak, ezáltal a megoldandó feladatok is jobban kikristályosodnak a döntéshozók előtt. Bízunk benne, hogy független szakmai anyagként is fel tudjuk majd használni, és az új kormányzati szereplőket, a parlamenti képviselőket és nem utolsósorban az ellátásért felelős települési vezetőket is el tudjuk majd érni ezzel a tanulmánnyal.

Látszik-e esetleg valamilyen ütemterv, esetleg az első egyeztetési lépcsőnek az időpontja?

Mindenképp fontos mérföldkő, hogy az új államtitkár első nyilvános szereplése nálunk volt a Víziközmű Konferencián. Az ott hallottak, az előadásokat követő konzultációkon tapasztalt alapján azt éreztem, hogy nagyon nyitott, a megoldások iránt abszolút elkötelezett személyeket kaptunk, és ez reményt ad arra, hogy rövid távon megindulhat az ágazat a fenntarthatóság felé. Az államtitkárság neve is Fenntarthatóságért Felelős Államtitkárság! Örömmel látom ezt a párhuzamot, és remélem, hogy ez a víziközmű-szektorra is igaz lehet, és úgy kanyarodunk majd rá az év végére, hogy látni fogjuk a 2019-től megváltozó, a fenntarthatóságot garantáló működési feltételeket.

Ennél jobb végső nem is lehetne, köszönöm az interjút, sok sikert és kitartást kívánok a munkához!